

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
นายพิสิฐ ลี้อาธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

☐ กฎหมายใหม่

☒ แก้ไขเพิ่มเติม

☐ ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ เพื่อให้บัญญัติหลักเกณฑ์มิให้มีการส่งมอบต้นฉบับบัตรประจำตัวประชาชนหรือมีการคัดค้านถ่ายสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนประกอบการจัดทำนิติกรรมหรือธุรกรรม ไม่ว่าจะเป็นการทำนิติกรรมหรือธุรกรรมระหว่างเอกชนหรือการจัดทำเอกสารของทางราชการ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการใช้ข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนของบุคคลอื่นในทางที่ผิดกฎหมายหรือมิได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕/๑)

๒.๒ เหตุผล

นับแต่ที่ประเทศไทยมีการตรากฎหมายบัตรประจำตัวประชาชนขึ้นใช้บังคับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการเป็นหลักฐานแสดงตนของบุคคลผู้ปรากฏชื่อในบัตรประจำตัวประชาชน และเพื่อความสะดวกต่อการพิสูจน์ยืนยันตัวตน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยปัจจุบันบรรดาภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐได้กำหนดเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมหรือนิติกรรม ตลอดจนการยื่นคำขอจะต้องมีการจัดทำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนแนบมาพร้อมกับเอกสารเหล่านั้นอยู่เสมอ แต่เนื่องจากบรรดาข้อมูลที่ปรากฏในบัตรประจำตัวประชาชนดังกล่าว นั้น ล้วนแต่เป็นข้อมูลสำคัญและถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่สามารถใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ เช่น ข้อมูลการเสียภาษี ข้อมูลแหล่งรายได้ การใช้ยืนยันสิทธิเพื่อขอรับสวัสดิการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล กรณีดังกล่าวก่อให้เกิดความเสี่ยงให้แก่ประชาชนในการที่ข้อมูลตามบัตรประจำตัวประชาชนดังกล่าว เกิดการรั่วไหลหรือมีการนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน นอกจากนี้ ในปัจจุบัน ภาครัฐและภาคเอกชนได้มีการพัฒนารูปแบบการจัดเก็บข้อมูลและการตรวจสอบยืนยันตัวบุคคลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในหลายรูปแบบ และมีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

☒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

☐ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญโดยที่พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ ทวิ กำหนดว่าผู้ใดเอาไปเสียหรือยึดไว้ซึ่งบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของผู้อื่น เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นมาตรา ๑๕/๑ กำหนดว่าผู้ใดเอาไปหรือยึดไว้หรือมีไว้ซึ่งต้นฉบับหรือสำเนาบัตรหรือใบรับหรือใบแทน ใบรับของผู้อื่น หรือจัดให้ผู้อื่นส่งมอบต้นฉบับหรือสำเนาบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของตน เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบหรือปราศจากเหตุอ้างตามกฎหมาย เพื่อไม่ให้มีการส่งมอบต้นฉบับบัตรประจำตัวประชาชนหรือดำเนินการคัดถ่ายและส่งมอบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อประกอบการกระทำความผิดหรือธุรกรรม รวมทั้งการห้ามมิให้ผู้ใดยึดไว้หรือมีไว้หรือครอบครองไว้ซึ่งต้นฉบับ หรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้อื่นไว้ เนื่องจากในปัจจุบันข้อมูลตามบัตรประจำตัวประชาชน มีความสำคัญและนำมาใช้ในการทำธุรกรรมทางการเงิน ข้อมูลทางด้านภาษี และนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนอย่างแพร่หลาย จึงมีความเสี่ยงหากมีการนำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือข้อมูลตามบัตรประจำตัวประชาชนของผู้อื่นไปใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายในเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจนครอบคลุมและสอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น อันเป็นการคุ้มครองปกป้องสิทธิของประชาชนและเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

- ๒.๑ กระทรวงมหาดไทย
- ๒.๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ๒.๓ หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๔ ภาคเอกชน
- ๒.๕ ประชาชนทั่วไป

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

เห็นด้วยหรือไม่ ที่ไม่ให้ผู้ใดเอาไปหรือยึดไว้หรือมีไว้ซึ่งต้นฉบับหรือสำเนาบัตรหรือใบรับหรือใบแทน ใบรับของผู้อื่น หรือจัดให้ผู้อื่นส่งมอบต้นฉบับหรือสำเนาบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของตน เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบหรือปราศจากเหตุอ้างตามกฎหมาย

๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น รับฟังตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ รวมระยะเวลา จำนวน ๒๑ วัน

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

- (๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

๕. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th จำนวน ๓ ราย ซึ่งเป็นประชาชนทั่วไป

๕.๒ ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th สรุปได้เป็นรายประเด็นดังนี้

เห็นด้วย

- เนื่องจากบัตรประจำตัวประชาชนเป็นสิ่งที่ใช้ยืนยันตัวตนของบุคคลในฐานะประชากรของรัฐ ทั้งชนิดบัตรที่ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์แบบเนกประสงค์ (Smart Card) ซึ่งมีข้อมูลหรือรหัสที่เป็นสำคัญ หรือส่วนบุคคลบันทึกไว้บนหรือในบัตรประจำตัวประชาชน จึงไม่ควรให้ผู้ใดนำไปหรือยัดไว้ซึ่งบัตรประจำตัวประชาชนของผู้อื่น

- การที่ไม่ให้ผู้ใดเอาไปหรือยึดไว้หรือมีไว้ซึ่งต้นฉบับหรือสำเนาบัตรหรือใบรับหรือใบแทน ใบรับของผู้อื่นหรือจัดให้ผู้อื่นส่งมอบต้นฉบับหรือสำเนาบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของตน เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบหรือปราศจากเหตุอ้างตามกฎหมาย เพื่อป้องกันการกระทำอันส่อไปทางไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการนำข้อมูลจากบัตรต้นฉบับ สำเนาบัตรหรือใบแทนซึ่งมีข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของบัตรประจำตัวประชาชนผู้นั้น ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น อันอาจก่อความเสียหายให้แก่ผู้เป็นเจ้าของบัตรนั้นและเป็นการกำหนดโทษถึงผู้กระทำนั้นได้ชัดเจนอีกด้วย

ไม่เห็นด้วย

- ไม่มี

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

นับแต่ที่ประเทศไทยมีการตรากฎหมายบัตรประจำตัวประชาชนขึ้นใช้บังคับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการเป็นหลักฐานแสดงตนของบุคคลผู้ปรากฏชื่อในบัตรประจำตัวประชาชน และเพื่อความสะดวกต่อการพิสูจน์ยืนยันตัวตน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยปัจจุบันบรรดาภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐได้กำหนดเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมหรือนิติกรรม ตลอดจนการยื่นคำขอจะต้องมีการจัดทำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนแนบมาพร้อมกับเอกสารเหล่านั้นอยู่เสมอ แต่เนื่องจากบรรดาข้อมูลปรากฏในบัตรประจำตัวประชาชนดังกล่าว นั้น ล้วนแต่เป็นข้อมูลสำคัญและถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่สามารถใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ เช่น ข้อมูลการเสียภาษี ข้อมูลแหล่งรายได้ การใช้ยืนยันสิทธิเพื่อขอรับสวัสดิการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล กรณีดังกล่าวก่อให้เกิดความเสี่ยงให้แก่ประชาชนในการที่ข้อมูลตามบัตรประจำตัวประชาชนดังกล่าวเกิดการรั่วไหลหรือมีการนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน นอกจากนี้ในปัจจุบัน ภาครัฐและภาคเอกชนได้มีการพัฒนารูปแบบการจัดเก็บข้อมูลและการตรวจสอบยืนยันตัวบุคคลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในหลายรูปแบบ และมีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ ทวิ กำหนดว่าผู้ใดเอาไปเสียหรือยึดไว้ซึ่งบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของผู้อื่น เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นมาตรา ๑๕/๑ กำหนดว่าผู้ใดเอาไปหรือยึดไว้หรือมีไว้ซึ่งต้นฉบับหรือสำเนาบัตรหรือใบรับหรือใบแทน ใบรับของผู้อื่น หรือจัดให้ผู้อื่นส่งมอบต้นฉบับหรือสำเนาบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของตน เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบหรือปราศจากเหตุอ้างตามกฎหมาย เพื่อไม่ให้เกิดการส่งมอบต้นฉบับบัตรประจำตัวประชาชนหรือดำเนินการคัดถ่ายและส่งมอบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อประกอบกรกระทำนิติกรรมหรือธุรกรรม รวมทั้งการห้ามมิให้ผู้ใดยึดไว้หรือมีไว้หรือครอบครองไว้ซึ่งต้นฉบับ หรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้อื่นไว้ เนื่องจากในปัจจุบันข้อมูลตามบัตรประจำตัวประชาชน มีความสำคัญและนำมาใช้ในการทำธุรกรรมทางการเงิน ข้อมูลทางด้านภาษี และนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนอย่างแพร่หลาย จึงมีความเสี่ยงหากมีการนำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือข้อมูลตามบัตรประจำตัวประชาชนของผู้อื่นไปใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายในเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจนครอบคลุมและสอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น อันเป็นการคุ้มครองปกป้องสิทธิของประชาชนและเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

☒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน...”

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

เมื่อมีการยกเลิกมาตรา ๑๕ ทวิ ของพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยแก้ไขเพิ่มเติมเป็นมาตรา ๑๕/๑ ที่กำหนดว่าผู้ใดเอาไปหรือยัดไว้หรือมีไว้ซึ่งต้นฉบับหรือสำเนาบัตรหรือใบรับหรือใบแทน ใบรับของผู้อื่น หรือจัดให้ผู้อื่นส่งมอบต้นฉบับหรือสำเนาบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของตน เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบหรือปราศจากเหตุอ้างตามกฎหมาย เพื่อไม่ให้มีการส่งมอบต้นฉบับบัตรประจำตัวประชาชนหรือดำเนินการคัดถ่ายและส่งมอบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อประกอบการกระทำความผิดกรรมหรือธุรกรรม รวมทั้งการห้ามมิให้ผู้ใดยัดไว้หรือมีไว้หรือครอบครองไว้ซึ่งต้นฉบับ หรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้อื่นไว้ รวมทั้งเพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายในเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจนครอบคลุมและสอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น อันเป็นการคุ้มครองปกป้องสิทธิของประชาชนและเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างพระราชบัญญัตินี้ มีความใกล้เคียงกับ

๑. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

๒. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

๓. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘๘ บัญญัติว่า ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือรั่วประโยชน์ ซึ่งพินัยกรรมหรือเอกสารใดของผู้อื่น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ไม่มี

๖. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☐ มี

☒ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

.....

.....

๗. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☐ มี

☒ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

.....

.....

๘. บทกำหนดโทษ

☐ ไม่มี

☒ โทษทางอาญา

☐ โทษทางปกครอง

☐ โทษปรับเป็นพินัย

☐ โทษอุปรกรณ์

เหตุผลและความจำเป็น

..... เพื่อให้มีบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดและเป็นไปตามหลักที่ว่า รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง.....

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร